

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑΚΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ & ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

**«ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ & ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΚΗ
ΜΕΛΕΤΗ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΗ
ΜΑΡΙΝΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ»**

Τ Ε Ι Κ Α Λ Α Μ Α Τ Α Σ
Τ Μ Η Μ Α
Ε Κ Δ Ο Σ Ε Ω Ν & Β Ι Β Λ Ι Ο Θ Η Κ Η Σ

ΚΑΖΕΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ

ΣΕΠΤΕΜΒΙΟΣ 1996
ΚΑΛΑΜΑΤΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σκοπός της εργασίας αυτής, είναι να γίνει η *Αρχιτεκτονική και η Κηποτεχνική Μελέτη Κοινοχρήστων Χώρων στη Μαρίνα του Δήμου Καλαμάτας.*

Η εργασία αυτή, αποτελείται από τα εξής μέρη:

- Από αυτό το συνοδευτικό τεύχος.
- Και τα εξής σχέδια:
 1. Δομικό-Χωροταξικό.
 2. Φυτευτικό.
 3. Αρδευτικό.
 4. Αποχετευτικό-Ομβρια.
 5. Γενική κάτοψη.
 6. Σχέδια από τις Κατασκευαστικές Λεπτομέρειες της βρύσης και των καθισμάτων.

Αισθάνομαι, υποχρεωμένη να ευχαριστήσω τον κ. Λιοντήρη Ιωάννη, Καθηγητή του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας και υπεύθυνο γεωπόνο του Δήμου Καλαμάτας, που επέβλεψε την εργασία αυτή, για τις πολύτιμες υποδείξεις του.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το να συνδέσει κάποιος το τοπίο με την ομορφιά, την ευχαρίστηση και την απόλαυση, είναι σήμερα μια ιδέα δυναμική, ρεαλιστική και επίκαιρη. Είναι η ιδέα ότι η διαμόρφωση του χώρου, πρέπει να είναι στενά συνυφασμένη με την ποιότητα. Με τη διαμόρφωση των Κοινοχρήστων Χώρων της Μαρίνας του Δήμου Καλαμάτας, θα ολοκληρωθεί η διαμόρφωση του βασικού τμήματος της παραλιακής ζώνης. Η πρόταση διαμόρφωσης, όχι μόνο θα εξυπηρετήσει τις σημαντικότερες λειτουργίες ενός τέτοιου χώρου, αλλά θα προσδώσει άλλη όψη, καλαισθητή στις ήδη υπάρχουσες συνοικίες.

Ο προς μελέτη χώρος, βρίσκεται δυτικά του κτηρίου διοίκησης της Μαρίνας του Δήμου Καλαμάτας μέχρι την λιθοριπή. Η Μαρίνα, βρίσκεται στη Δυτική συνοικία της πόλης, που γενικά είναι μια υποβαθμισμένη περιοχή, που πρωτοκατοικήθηκε από πρόσφυγες. Άρα, η Αρχιτεκτονική και Κηποτεχνική Διαμόρφωση της παραπάνω περιοχής, αποτελεί ενδιαφέρον για την αισθητική αναβάθμιση της περιοχής. Η πρόταση αυτή, πιστεύω να βοηθήσει το φορέα εκτέλεσης, για να δοθούν οι απαραίτητες λύσεις.

Η προς μελέτη έκταση, είναι περίπου 10 στρέμματα.

2. ΔΟΜΙΚΟ-ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ

Οι βασικοί χώροι που υπάρχουν στην έκταση, είναι ο παιχνιδότοπος, η κεντρική πλατεία, ο χώρος αθλοπαιδιών (γήπεδο καλαθοσφαίρισης και γήπεδο πετοσφαίρισης), λίμνη- υδροβιότοπος, βραχώκηπος και αίθουσα πολλαπλών χρήσεων.

2.1. ΠΑΙΧΝΙΔΟΤΟΠΟΣ

Ο παιχνιδότοπος, προορίζεται για παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Η επιλογή, για μικρότερα παιδιά έγινε επειδή χώροι για μικρές ηλικίες απαιτούνται συχνότερα στην πόλη (σε μικρότερες αποστάσεις από την κατοικία).

Η σχεδίαση παιχνιδότοπων για μικρά παιδιά, έχει ειδικές απαιτήσεις. Στην ηλικία αυτή, πρέπει να προάγεται η εξελικτική διαδικασία ανάπτυξης της προσωπικότητας του παιδιού στην κοινωνική, νοητική, κινητική, δημιουργική και συναισθηματική διάσταση, που σημαίνει την απόκτηση μιας συμπεριφοράς βασισμένης στην ανάπτυξη της αντίληψης, της σκέψης, της ευσυγκινησίας, του αυθορμητισμού και της κινητικότητας.

Απώτερος σκοπός κάθε παιχνιδότοπου, είναι όχι απλώς να απασχολήσει τα παιδιά σε κάποιες νεκρές ώρες, αλλά να διαμορφώσει άτομα δραστήρια, ελεύθερα, δημιουργικά και υπεύθυνα.

Η είσοδος του παιχνιδότοπου, γίνεται από δύο δρομάκια ένα στα νότια και ένα στα ανατολικά. Κοντά στο χώρο, υπάρχουν παγκάκια για τους γονείς, από όπου θα ασκούν άμεση επίβλεψη-αλλά από κάποια απόσταση-μια και τα παιδιά θα μπορούν να βλέπουν τους γονείς και να αισθάνονται την ασφάλεια της παρουσίας τους.

Υπάρχουν, δύο διακεκριμένες περιοχές παιχνιδιού. Η πρώτη είναι περιοχή απλή, αποτελείται από κούνιες δύο ειδών, τρεις θέσεις με κλειστά καθίσματα για προσχολικής ηλικίας παιδιά, τρεις θέσεις ελεύθερες για μεγαλύτερα παιδιά. Οι διαστάσεις της κάθε κούνιας τριών θέσεων είναι 3,70 m μήκος, 1,80 m πλάτος, 2,40 m ύψος.

Η δεύτερη περιοχή, αποτελείται από ένα μεγάλο σκάμμα με άμμο διαστάσεων 14,40 m x 16,50 m. Το σκάμμα είναι επιφάνεια εγκιβωτισμένης άμμου θαλάσσης. η άμμος είναι απαραίτητο να εγκιβωτίζεται γιατί διαφορετικά, διαρρέει από κακή χρήση ή από κακές καιρικές συνθήκες (βροχή, αέρας κ.λ.π.). Η άμμος, πρέπει να αντικαθίσταται για να μην γίνεται εστία μόλυνσης. Μέσα στο σκάμμα, υπάρχει ένα μεγάλο παιχνίδι αποτελούμενο από επιμέρους κατασκευές, τσουλήθρες, μονόζυγα, χώρους για εκμάθηση ισορροπίας, πίνακες με ζώα για εκμάθηση αυτών από τα παιδιά. Με το παιχνίδι αυτό, τα παιδιά μαθαίνουν να συνεργάζονται και αναπτύσσουν την κοινωνική τους δραστηριότητα. Επίσης, το παιχνίδι αυτό είναι προσιτό σε παιδιά με κάποια αναπηρία.

Ο παιχνιδότοπος είναι φραγμένος ολόγυρα με πυκνή σειρά θάμνων, αδιαπέραστη από το παιδιά.

2.2. ΛΙΜΝΗ-ΥΔΡΟΒΙΟΤΟΠΟΣ

Η λίμνη και ο υδροβιότοπος, αποτελούν σπουδαίο διακοσμητικό στοιχείο στο πάρκο. Το συγκεντρωμένο νερό, είναι γνωστό πως προσφέρει σε έναν χώρο δροσιά, κίνηση, αντανάκλαστικό φως, αλλά και τη δυνατότητα καλλιέργειας υδροχαρών φυτών. Στους σύγχρονους κήπους, χρησιμοποιούνται οι ακανόνιστες μορφές, για την χαρακτηριστική ευκινησία της γραμμής τους, που συμπληρώνεται από την κίνηση του νερού και την παραλλακτικότητα της εικόνας που παρουσιάζουν, καθώς τις παρατηρεί από διαφορετικές θέσεις. Η είσοδος του νερού γίνεται με πίδακα. Απαραίτητη είναι η εγκατάσταση κατάλληλου εξοπλισμού, για το καθάρισμα και την ανακύκλωση του νερού.

Το βάθος, πρέπει να είναι πάνω από 60 cm για να είναι εφικτή η καλλιέργεια νούφαρων. Ο εμπλουτισμός του χώρου με ψάρια, όπως τα γνωστά κοκκινόψαρα, οι κυπρίνοι είναι απαραίτητος όχι μόνο για καλλωπιστικούς σκοπούς, αλλά και γιατί καταστρέφουν προνύμφες διαφόρων βλαβερών εντόμων, όπως π.χ. των κουνουπιών.

Στο σημείο ένωσης της λίμνης με τον υδροβιότοπο, υπάρχει ξύλινο γεφυράκι που επιτρέπεται η διέλευση των πεζών. Στον υδροβιότοπο υπάρχει ξύλινη σκεπαστή πέργκολα,

συνδυαζόμενη με καθιστικό, η οποία προσφέρει την σκιά της, ιδίως κατά τους ζεστούς μήνες του χρόνου στο κοινό που επισκέπτεται το χώρο.

2.3. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΛΑΤΕΙΑ

Η πλατεία βρίσκεται περίπου στο μέσο της έκτασης, είναι χώρος με πλακόστρωτο, γύρω από αυτήν βρίσκονται παγκάκια για την ξεκούραση των περαστικών, με θέα μια πέτρινη βρύση. Η βρύση θεωρείται ένα λειτουργικό στοιχείο στις διαμορφώσεις των ελεύθερων χώρων, στην προκειμένη περίπτωση που πρόκειται για πάρκο, θεωρείται απαραίτητη η εγκατάστασή της. Εκτός από λειτουργικό στοιχείο, αποτελεί ένα στοιχείο αισθητικού και μορφολογικού ενδιαφέροντος, καθώς και ένα σημείο αναφοράς και στάσης στην όλη διαμόρφωση. Η λειτουργία της βρύσης, είναι καλύτερα να γίνεται με μπουτόν, γιατί οι στρόφιγγες συνήθως αφήνονται ανοικτές, με συνέπεια την κακή χρήση της βρύσης (σπατάλη, λιμνάσμα νερού). Πρέπει να προβλέπεται σωστή αποχέτευση του νερού, ώστε αυτό να μην λιμνάζει γύρω από τη βρύση και να δημιουργείται έτσι μια εστία μόλυνσης.

Στην προκειμένη περίπτωση, η αποχέτευση μπορεί να γίνεται ως εξής: το νερό να διοχετεύεται μέσα από υπόγεια διάτρητη σωλήνα αναλόγου μήκους που να καταλήγει στο αποχετευτικό δίκτυο.

2.4. ΒΡΑΧΟΚΗΠΟΣ

Ο βραχόκηπος για να δίνει την εντύπωση του φυσικού πρέπει να εξασφαλίζει, κατά τη δημιουργία του, ορισμένες βασικές προϋποθέσεις. Ο κήπος που πρόκειται να διαμορφωθεί ο βραχόκηπος, πρέπει να είναι αρκετά μεγάλος. Ο χώρος, επιλέγεται ώστε να έχει όλη την ημέρα ήλιο, δημιουργείται ένας λοφίσκος με ύψος 1,50 m περίπου και επειδή είναι από παντού ορατός, με κατεύθυνση από βορρά προς νότο.

Στρώματα, με χοντρά χαλίκια και χώμα αμμουδερό, θα εξασφαλίσουν στο λοφίσκο καλή αποστράγγιση, που αποτελεί προϋπόθεση για την ευδοκίμηση των βραχόφιλων φυτών. Οι φυσικές ανωμαλίες του εδάφους με κατάλληλη διαμόρφωση, διευκολύνουν τη δημιουργία βραχόκηπου. Στο διαμορφωμένο λοφίσκο θα “φυτευτούν” αρχικά οι βράχοι, έτσι όπως ήταν στο φυσικό λόφο με τη διαβρωμένη επιφάνεια προς τα πάνω. Το φανερό μέρος τους, θα πρέπει να αποτελεί το 1/3-1/2 του όλου, θα φυτευτούν κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να θυμίζουν φυσικό βραχόκηπο, με πολλά μικρότερα ή μεγαλύτερα κενά ανάμεσα τους, διαταγμένα έτσι που να μην διευκολύνουν τη δημιουργία «νεροφαγιών», αλλά μόνο τη φύτευση φυτών μοναχικών ή σε μικρές ομάδες. Οι βράχοι που αφθονούν στη χώρα μας, θα πρέπει να διαλεχτούν ώστε η διαβρωμένη επιφάνεια να έχει πολλές ανωμαλίες (τρύπες, κοιλότητες, ρωγμές κ.λ.π.) και οι διαστάσεις τους να είναι ποικίλες, οπωσδήποτε όμως ανάλογες με το μέγεθος του βραχόκηπου, εδώ από 0,50 x 0,40 m μέχρι 1,00 x 1,50 m. Για τη φύτευση χρησιμοποιούνται κυρίως ποώδη πολυετή και κάκτοι.

3. ΦΥΤΕΥΤΙΚΟ

Στο φυτευτικό τμήμα της μελέτης, επιλέχθηκαν καλλωπιστικά φυτά ανθεκτικά σε παραθαλάσσιες περιοχές.

3.1. ΔΕΝΔΡΑ

ΚΟΙΝΟ ΟΝΟΜΑ	ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ
Φοίνικας Κανάριος	<i>Phoenix canariensis</i>
Βραχυχήτων	<i>Sterculia acerifolia</i>
Τάμαριξ (Αρμυρίκι)	<i>Tamarix gallica</i>
Πικροδάφνη ρόζ	<i>Nerium oleander "Agnes Dara"</i>
Πικροδάφνη κόκκινη	<i>Nerium oleander "Emile shaut"</i>
Λεύκα Αργυρόφυλλη	<i>Populus alba</i>
Αροκάρια	<i>Araucaria araucana</i>
Πεύκο	<i>Pinus sylvestris "Nana"</i>
Τούγια	<i>Thuja orientalis</i> <i>"Compacta Aurea Nana"</i>
Κρυπτομέρια	<i>Cryptomeria japonica</i> <i>"Globosa Nana"</i>
Πλάτανος	<i>Platanus orientalis</i>
Φοίνικας Δακτυλοφόρος	<i>Phoenix dactylifera</i>
Ιτιά Κλαίουσα	<i>Salix babylonica</i>
Ακακία Κωνσταντινουπόλεως	<i>Albizzia jullibrissium</i>
Ψευδακακία	<i>Robina pseudoacacia</i>

3.2. ΘΑΜΝΟΙ

ΚΟΙΝΟ ΟΝΟΜΑ	ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ
Χαμαικυπάρισος	<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>
Μυόπωρο	<i>Myoporum punctatum</i>
Τριανταφυλλιές	<i>Rosa sp.</i>
Βουδλέϊα κόκκινη	<i>Buddleia davidii "Royal Red"</i>
Βουδλέϊα ροζ	<i>Buddleia alternifolia</i>
Βουδλέϊα μπλε	<i>Buddleia davidii Empire Blue</i>
Ευώνυμο	<i>Euonimus japonicus</i>
Φιλάδελφος	<i>Philadelphus virginalis</i>
Φορσόθια	<i>Forsythia Lynwood Gold</i>
Μαγνόλια	<i>Magnolia obovata purpurea</i>
Γυνέριο	<i>Gunerium argenteum</i>
Πιττόσπορο	<i>Pittosporum tobira</i>
Βερβερίς	<i>Berberis thunbergii</i>
Μαργαρίτα θαμνώδης	<i>Chrysanthemum frutescens</i>
Λιγούστρο	<i>Ligustrum japonicum</i>
Τσιντόνια κόκκινη	<i>Chaenomeles japonica fire dance</i>
Τσιντόνια χρυσή-κόκκινη	<i>Chaenomeles japonica crimson and Gold</i>
Κερκίδα	<i>Cercis siliquastrum</i>
Λεβάντα	<i>Lavandula angustifolia</i>
Πασχαλιά	<i>Syringa vulgaris</i>

3.3. ΠΟΛΥΕΤΕΙΣ ΠΟΕΣ

ΚΟΙΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ
Κάννες κόκκινες	<i>Canna xhybrida</i>
Τηλέγραφος	<i>Tradescantia virg.</i>
Πρίμουλες	<i>Primula acaulis</i>
Πανσέδες	<i>Viola tricolor</i>
Νούφαρα λευκά	<i>Nymphaea virginalis</i>
Νούφαρα κόκκινα	<i>Nymphaea escarboucle</i>
Αστίλβη	<i>Astilde chinensis pumilu</i>
Χρυσάνθεμο	<i>Chrysanthemum coreanum</i>
Εχινάκια	<i>Echinacea purpurea</i>
Γκαϊλλάρδια	<i>Gaillardia grandiflora</i>
Μεσεβριάνθεμο	<i>Mesembryanthemum</i>
Βιβούρνο	<i>Viburnum x carlcephalum</i>
Βιολέτα	<i>Mathiola incana</i>
Νάρκισσοι	<i>Narcissus polyanthus</i>
Τουλίπες	<i>Toulipa sp.</i>

3.4. ΑΝΑΡΡΙΧΩΜΕΝΑ

ΚΟΙΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ
Καπεντσία	<i>Bigonia capensis</i>
Γιασεμί αράπικο	<i>Jasminum officinale</i>
Μπουκαμβίλιες μοβ κόκκινο	<i>Bougainvillea "Scarlet O' Hara", "Barbara Karst"</i>

3.5. ΚΑΚΤΙΑΔΕΣ

ΚΟΙΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ
Δράκαινα Ιντιβίζα	<i>Cordyline australis</i>
Φουκρέα	<i>Furcraea marginata</i>
Μπανανιά	<i>Musa maurelii</i>
Γιούκα	<i>Vucca filamentoca</i>
Αλόη	<i>Aloe arborescens</i>
Εχινόκακτος	<i>Echinocactus</i>
Αθάνατος	<i>Agave americana</i>
Φόρμιουμ	<i>Phormium tenax</i> <i>Phormium tenax "Purpureum"</i> <i>Phormium tenax "Variegatum"</i> <i>Phormium tricolor</i>
Ασπιδοφτέρη	<i>Nephrolepis Cordifolia</i>
Βριεσία	<i>Vriesia Splendens</i>
Καλανχόη	<i>Kalanchoe blossfediana</i>

3.6. ΑΝΘΩΝΑΣ

ΚΟΙΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ
Αντίρρινο	<i>Antirrhinum majus</i>
Γαρύφαλλο της Κίνας	<i>Dianthus sinensis</i>
Γαρύφαλλο των ποιητών	<i>Dianthus barbatus</i>
Γυψοφίλη	<i>Gypsophilla elegans</i>
Φλοξ	<i>Phlox drummondii</i>
Ζίννια	<i>Zinnia elegans</i>

Πετούνια	<i>Petunia multiflora</i>
Δελφινάκι	<i>Delphinium consolida</i>

3.7. ΧΛΟΟΤΑΠΗΤΑΣ

ΚΟΙΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ
Χλοοτάπητας	<i>Festuca aradinacea</i>

4. ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ

Στο αρδευτικό δίκτυο, ο κεντρικός αγωγός είναι Φ100 και οι σωλήνες που είναι τοποθετημένοι περιμετρικά στους χώρους προς άρδευση, είναι Φ75. Εφαρμόζεται το αυτόματο σύστημα τεχνητής βροχής. Υπόγειες σωληνώσεις διανομής-τροφοδοσίας, από εύκαμπτο μαύρο πολυαιθυλένιο, υδροδοτούν με την πίεση αντλητικού συγκροτήματος και σύμφωνα με ηλεκτρονικό πρόγραμμα, επίσης υπόγειους εκτοξευτήρες, που ενεργοποιούν αυτόματα, υψώνουν πάνω από τη χλόη την κεφαλή με τα ακροφύσια και καταβρέχουν με την απαιτούμενη ποσότητα νερού μια ορισμένη έκταση, συνήθως κύκλος ή κυκλικό τομέα. Χρησιμοποιήθηκαν εκτοξευτήρες δύο μεγεθών, 295 μικροί (2-4 m) και 166 μεγάλοι (6-9 m). Σε ορισμένα μεμονωμένα φυτά, χρησιμοποιήθηκαν σταλάκτες. Το αρδευτικό δίκτυο λειτουργεί με παροχή 25 m³/h και πίεση 6 Atm. Όλο το σύστημα, υπάγεται σε προγραμματιστή που ενεργοποιεί 15 ηλεκτροβάνες.

5. ΑΠΟΧΕΤΕΥΤΙΚΟ-ΟΜΒΡΙΑ

Το νερό της βρύσης, η υπερχείλιση της λίμνης και τα όμβρια νερά, βρίσκουν διέξοδο προς τη θάλασσα, με σύστημα εγκάρσιων και παράδιων φρεατίων και αγωγούς τσιμεντένιους Φ500.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΝΑΝΙΑΔΟΥ ΤΖΗΜΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΑΙΡΗ.

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΠΙΟΥ-ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ. 1992.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΧΩΡΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΕΡΓΩΝ. 1988.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ.

ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟΥ. ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ 1986.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ.

ΚΑΛΑΜΑΤΑ:ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ (ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ) 1988.

ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Μ. ΙΓΝΑΤΙΟΣ.

ΑΝΘΟΚΟΜΙΑ-ΑΝΘΟΤΕΧΝΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ & ΕΙΔΙΚΗ.

ΛΙΟΝΤΗΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ ΙΙΙ. 1994.

ΛΙΟΝΤΗΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΥ & ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑΣ . 1995.

MILLERIANTE.

ΧΙΛΙΕΣ ΙΔΕΕΣ. 1991.

ΤΑΜΒΑΚΗΣ Ν.-Ν. ΚΟΥΤΕΠΑΣ.

ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ. Γ' ΤΑΞΗ Τ.Ε.Λ.